

EUROPEJSKI RUCH ZWIĄZKOWY ŻĄDA POMOCY HUMANITARNEJ I OCHRONY PRAW UCHODźCÓW



Pojawienie się na terytorium UE setek tysięcy uchodźców stanowi ogromne wyzwanie i sprawdzian dla wyznawanych przez Europejczyków podstawowych wartości. Ponad 80% osób ubiegających się o azyl ucieka przed przemocą i konfliktami zbrojnymi w takich krajach jak Syria, Irak i Afganistan. Około 20% stanowią kobiety, a jedna trzecia to dzieci.

- **208 150 uchodźców dotarło do UE drogą morską w 2016 r.**
- **2 856 zginęło na morzu**
- **ponad 10 000 osób straciło życie na Morzu Śródziemnym od 2014 r.**

Źródło: UNHCR (czerwiec 2016 r.)

Na naszych oczach rozgrywa się prawdziwa katastrofa humanitarna. W samym tylko kwietniu i maju włoskie służby morskie uratowały w rejonie Morza Śródziemnego tysiące uchodźców; setkom innych nie udało się przeżyć.

Europa nie wywiązuje się ze swoich międzynarodowych zobowiązań w zakresie ochrony uchodźców. W ubiegłym roku UE zgodziła się na przesiedlenie 22 tys. ubiegających się o azyl, umożliwiając im bezpieczną i legalną procedurę osiedlenia się w Europie. Do tej pory powiodło się to jednak zaledwie w przypadku 6 321 osób z Turcji, Jordanii i Libanu. Tylko 1,5 tys. spośród 160 tys. uchodźców, którzy mieli zostać przesiedleni z Grecji i Włoch trafiło do innych krajów UE. W samej Grecji aż 46 tys. osób oczekuje na rozpatrzenie złożonych przez siebie wniosków; od 12 kwietnia do Włoch dotarło 10 tys. uchodźców.

Kluczowe znaczenie ma udzielenie uchodźcom wsparcia w procesie integracji na rynku pracy i w społeczeństwie, a także przestrzeganie praw i zapewnienie równego traktowania uchodźców i miejscowych pracowników. Związki zawodowe już teraz podejmują na tym polu aktywne działania.

Należy ocenić wykształcenie i umiejętności azylantów i podnieść poziom ich kwalifikacji; sytuację prawną nielegalnych pracowników trzeba uregulować. Szacuje się, że 40% z nich posiada umiejętności, które można wykorzystać na unijnym rynku pracy. Potrzebne jest wsparcie dla około 300 tys. osób, których sytuacja jest nieuregulowana, aby uniknąć nagłego wzrostu ich liczby z chwilą wygaśnięcia krótkoterminowych wiz humanitarnych i pozwoleń na pobyt.

Europejski ruch związkowy, którego przedstawiciele spotkają się w Rzymie 15 czerwca, wzywa UE i rządy krajowe do:

- Zaprzestania wszelkich działań, które naruszają ludzką godność, prawa i fizyczną integralność człowieka na terytorium UE lub na jej granicach.
- Poprawy warunków przetrzymywania osób w hotspotach (punktach szybkiej rejestracji migrantów) i niedopuszczania do powtarzających się przypadków naruszania praw uchodźców, dbając o to, by składane przez nich wnioski o azyl były rozpatrywane zgodnie z prawem.
- Odstąpienia od umowy między UE a Turcją dotyczącej wspólnego planu działania w sprawie uchodźców: państwa członkowskie nie mogą płacić, by uwolnić się od swoich obowiązków względem uchodźców.
- Uznania układu Schengen za główne osiągnięcie UE i wykazania politycznej woli przesiedlenia ubiegających się o azyl do Europy.
- Porzucenia polityki oszczędnościowej, która sprawia, że warunki w krajach przyjmujących uchodźców są jeszcze trudniejsze; zwrócenia szczególnej uwagi na położenie kobiet i dzieci.
- Wsparcia i uznania dla wszystkich osób i organizacji, w tym urzędników państwowych, którzy starają się zapewnić osobom ubiegającym się o azyl bezpieczne i godne życie w Europie.

Europejska Konfederacja Związków Zawodowych (EKZZ) odnotowała z zainteresowaniem propozycję paktu w sprawie migracji („Migration Compact”) przedstawioną Komisji Europejskiej i Radzie przez rząd włoski. EKZZ zadba, by to nowe narzędzie spełniało oczekiwania europejskiego ruchu związkowego.

EKZZ staje w obronie podstawowych europejskich wartości, poszanowania dla ludzkiego życia i godności, sprzeciwiając się populistycznym i ksenofobicznym ideologiom. Wartości te należy przekuć na działania. Lojalna współpraca pomiędzy państwami członkowskimi UE w zakresie przyjmowania odpowiedniej liczby uchodźców jest koniecznością; wymaga jej litera i duch traktatów. EKZZ wzywa do:

- Opracowania aktywnej europejskiej polityki w dziedzinie azylu, w oparciu o przyjęte standardy ochrony międzynarodowej, w tym Konwencję ONZ w sprawie statusu uchodźców z 1951 r. oraz Protokół z 1967 r.
- Kontynuowania działań poszukiwawczych i ratowniczych na morzu, a także zwiększenia nakładów na nie, aby uniknąć dalszych śmiertelnych wypadków.
- Opracowania bezpiecznych procedur prawnych w ramach programu przesiedleń Komisji Europejskiej.
- Przeglądu rozporządzenia Dublin III obejmującego stałą relokację oraz wyższe standardy ochrony kobiet i dzieci ubiegających się o azyl.
- Bardziej efektywnego wsparcia rozwoju gospodarczego dla krajów pochodzenia uchodźców i przywództwa UE w procesie przywracania pokoju na obszarach konfliktów zbrojnych.
- Odpowiednio wysokiej jakości usług publicznych dla wszystkich, zwłaszcza w zakresie zatrudnienia i mieszkalnictwa.
- Stworzenia dobrze wyposażonych ośrodków przyjęć osób ubiegających się o azyl, zatrudniających odpowiednio wyszkolonych funkcjonariuszy publicznych.

ETUC przyznaje, że integracja ubiegających się o azyl i uchodźców na rynku pracy stanowi zarazem wyzwanie, jak i szansę. Związki zawodowe zamierzają:

- Wspierać inwestycje, które pobudzają wzrost gospodarczy i tworzenie wysokiej jakości nowych miejsc pracy z korzyścią dla wszystkich.
- Zachęcać publiczne służby zatrudnienia do identyfikacji, doskonalenia i dostosowania umiejętności uchodźców, aby umożliwić im szybki dostęp do rynku pracy. Oświadczenie europejskich partnerów ekonomicznych i społecznych w sprawie kryzysu uchodźców przedstawione na trójstronnym szczycie społecznym z 16 marca 2016 r. musi być egzekwowane.
- Dbać o równe traktowanie na rynku pracy i równy dostęp do usług społecznych, dla pracowników miejscowych i imigrantów oraz dostęp do wysokiej jakości miejsc pracy dla wszystkich, jako fundamentu sprawiedliwej integracji i włączenia uchodźców.
- Zażądać większego wsparcia finansowego na poziomie europejskim dla krajów przyjmujących uchodźców, zwalczyć dumping socjalny, wyzysk i dyskryminację wynikającą z niegospodarności związanej z niekontrolowanymi przyjazdami.

Liczący 45 mln członków europejski ruch związkowy stanowi bastion przeciwko wszelkim formom nietolerancji i, jako taki, będzie dążył do humanitarnego rozwiązania kryzysu humanitarnego.

Związki zamierzają rekrutować i reprezentować wszystkich pracowników, niezależnie od ich narodowości, a także współpracować z innymi partnerami, aby zapewnić pomoc pozbawionym pracy uchodźcom.

EKZZ podejmie wspólny wysiłek wraz z Międzynarodową Konfederacją Związków Zawodowych i innymi przedstawicielami ruchu związkowego na całym świecie w odpowiedzi na kryzys, który ma charakter nie tylko europejski, ale globalny.